



Lublin, 2020-09-06

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ
Saraj Jarmakiewicz-Czaja

**pt. „ Stan odżywienia i skład masy ciała pacjentów z nieswoistymi chorobami
zapalnymi jelit”.**

Nieswoiste choroby zapalne jelit to grupa chorób przewlekłych o złożonej etiopatologii. Są rozpoznawane u osób o predysponowanych genetycznie, u których stwierdza się zaburzenia w funkcjonowaniu układu immunologicznego, w połączeniu z wpływem czynników środowiskowych. Głównymi chorobami tej grupy jest choroba Leśniowskiego-Crohna oraz wrzodziejące zapalenie jelita grubego. Symptomy w chorobie Leśniowskiego-Crohna mogą obejmować każdy odcinek przewodu pokarmowego, jednak najczęściej jest to końcowy odcinek jelita cienkiego oraz początkowy jelita grubego. Wrzodziejące zapalenie jelita grubego stwierdza się najczęściej w odbytnicy i/lub jelicie grubym (głównie w okrężnicy). Najczęściej zgłaszanymi dolegliwościami są biegunka z krwią oraz ból brzucha. Znaczna część pacjentów wykazuje objawy pozajelitowe, do najczęstszych zalicza się osteopenię, osteoporozę, choroby skóry lub dolegliwości związane z wątrobą i drogami żółciowymi. Towarzyszyć mogą temu niedobory witamin oraz składników mineralnych, nawet w przypadku współwystępującej nadwagi lub otyłości.

Przedstawiona do recenzji praca doktorska liczy 203 strony i charakteryzuje się klasycznym układem obejmującym następujące rozdziały - wstęp, cel pracy, materiały i metodyka badań, wyniki, dyskusja, wnioski, streszczenie oraz piśmiennictwo. Przywołane części stanowią logicznie powiązaną całość.

Wstęp pracy stanowi szerokie wprowadzenie w tematykę pracy i mógłby służyć jako niezależna praca pogładowa na temat problematyki nieswoistych chorób zapalnych jelit.

Założenia i cele pracy są ciekawe, zrozumiałe i prawidłowo sformułowane.

Za główny cel pracy Autorka przyjęła próbę oceny stanu odżywienia i składu masy ciała pacjentów z chorobą Leśniowskiego-Crohna i wrzodziejącym zapaleniem jelita grubego.

Rozdział opisujący materiały i metodykę badań napisany jest bardzo szczegółowo, a zastosowana metodyka jest adekwatna do opisanego przez Autorkę celu pracy. Szczegółowy opis ważny jest szczególnie ze względu na stosowaną w ramach badania procedurę badania gęstości mineralnej kości oraz składu ciała.

Otrzymane wyniki przedstawione zostały bardzo szczegółowo w postaci tabel oraz rycin. Wydaje się, że część z nich można było umieścić w aneksie do pracy, co ułatwiłoby znalezienie zasadniczych dla badania wyników.

Dyskusja przeprowadzona przez Doktorantkę napisana jest w sposób profesjonalny i podobnie jak wstęp charakteryzuje się dużym rozmachem. Na podstawie poprawnie przeprowadzonych analiz Doktorantka wyciągnęła 5 zasadnych wniosków, które w sposób optymalny realizują postawione cele naukowe.

Bibliografia zawarta w recenzowanej pracy liczy 405 pozycji dobranych prawidłowo i obejmujących głównie najnowsze pozycje dotyczące omawianych zagadnień.

Podsumowując, stwierdzam, że praca będąca przedmiotem niniejszej recenzji jest innowacyjna i trudno znaleźć tak szczegółowe omówienie zagadnienia w piśmiennictwie polskim. Rozprawa doktorska wykonana została dużym nakładem pracy, co odzwierciedlone zostało zarówno w zastosowanych technikach badawczych jak i starannej i przejrzystej formie recenzowanej pracy. Dowodzi to, że Doktorantka potrafi samodzielnie rozwiązać wybrany przez siebie problem naukowy, realizując założone cele. Stwierdzam, zatem, że przedłożona mi do oceny praca spełnia wymogi stawiane rozprawom doktorskim i spełnia wszystkie wymogi określone na podstawie: art. 31 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 roku poz. 1789 ze zm.) w związku z § 6 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. 2018 r. poz. 261) w związku z art. 179 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku Przepisy wprowadzające ustawę- Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 30 sierpnia 2018 r. poz. 1669) oraz na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 roku w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. z 2018 roku poz. 1818).

Kierownik
Pracowni Technik Diagnostycznych
Wydziału Nauk o Zdrowiu UM w Lublinie

dr hab. n. med. Artur Wdowiak